

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

Interreg

Latvija-Lietuva

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Uztvērējaugi un to audzēšanas ieguvumi

Uztvērējaugi

Augi, kas iesēti pasējā vai pēc
pamatkultūras novākšanas un turpina
augt un uzņemt barības vielas

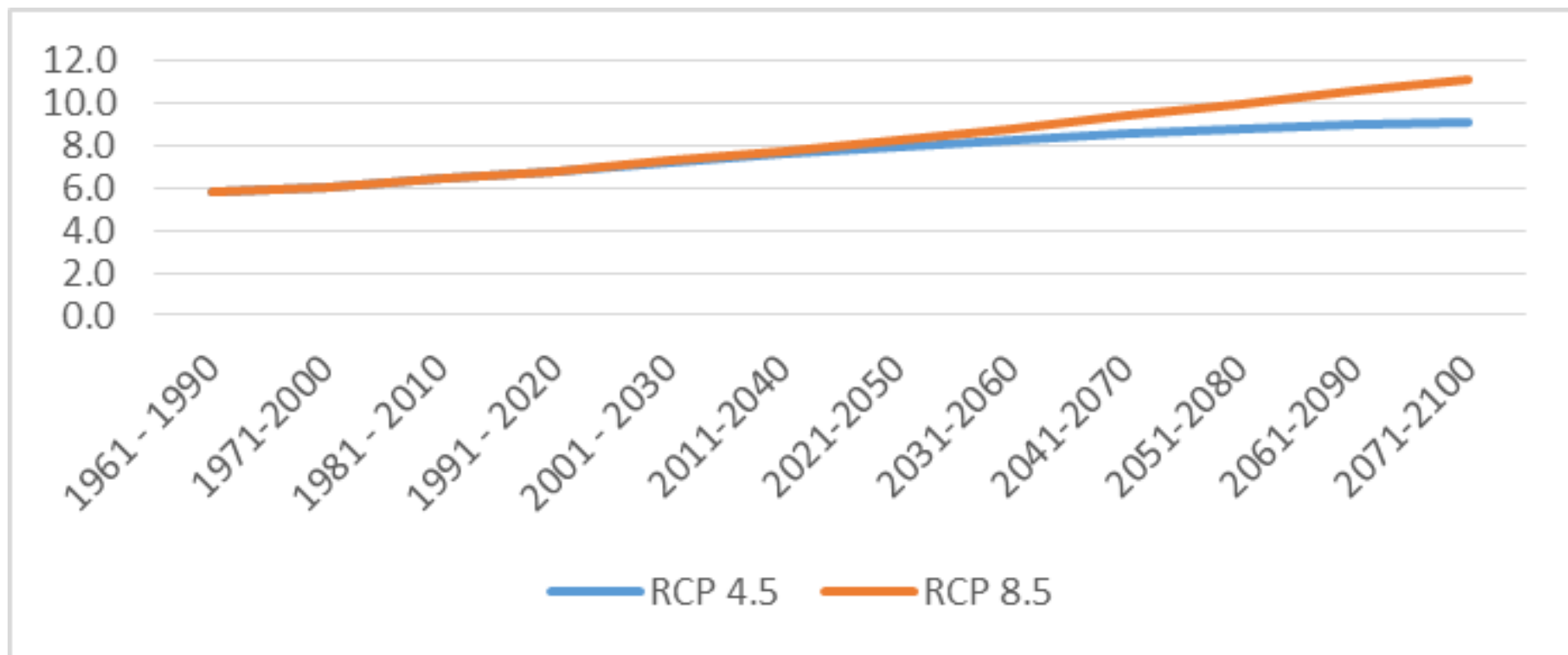

Starpkultūras

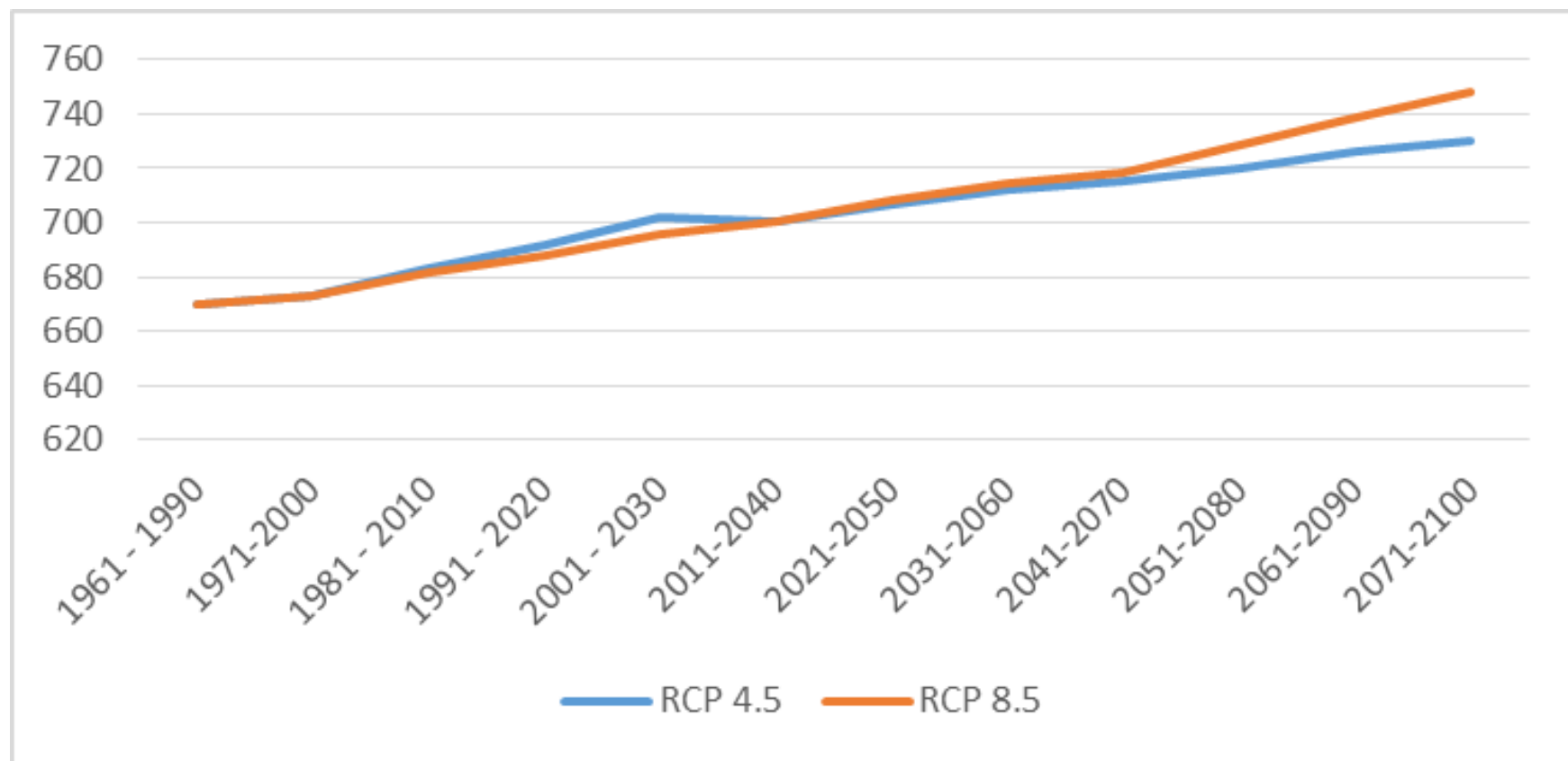
- platība, ko aizņem maisījumā sēti vismaz divi starpkultūru augi: vasaras rapsis, viengadīgā airene, baltās sinepes, eļļas rutks, auzas, facēlija, griķi, vasaras vīķi, ziemas vīķi, rudzi, pupas, zirņi vai lopbarības redīsi, kuri iesēti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. septembrim;
- sējums jāsaģlabā vismaz līdz kārtējā gada 31.oktobrim;
- sēts divu kultūraugu maisījumā nozīmē – mazākumā esošā kultūrauga augu skaits ir vismaz 5 uz 1 m²;
- AAL aizliegts lietot periodā no 1.septembra līdz 31.oktobrim.

Prognozējamās vidējās gaisa temperatūras Latvijā

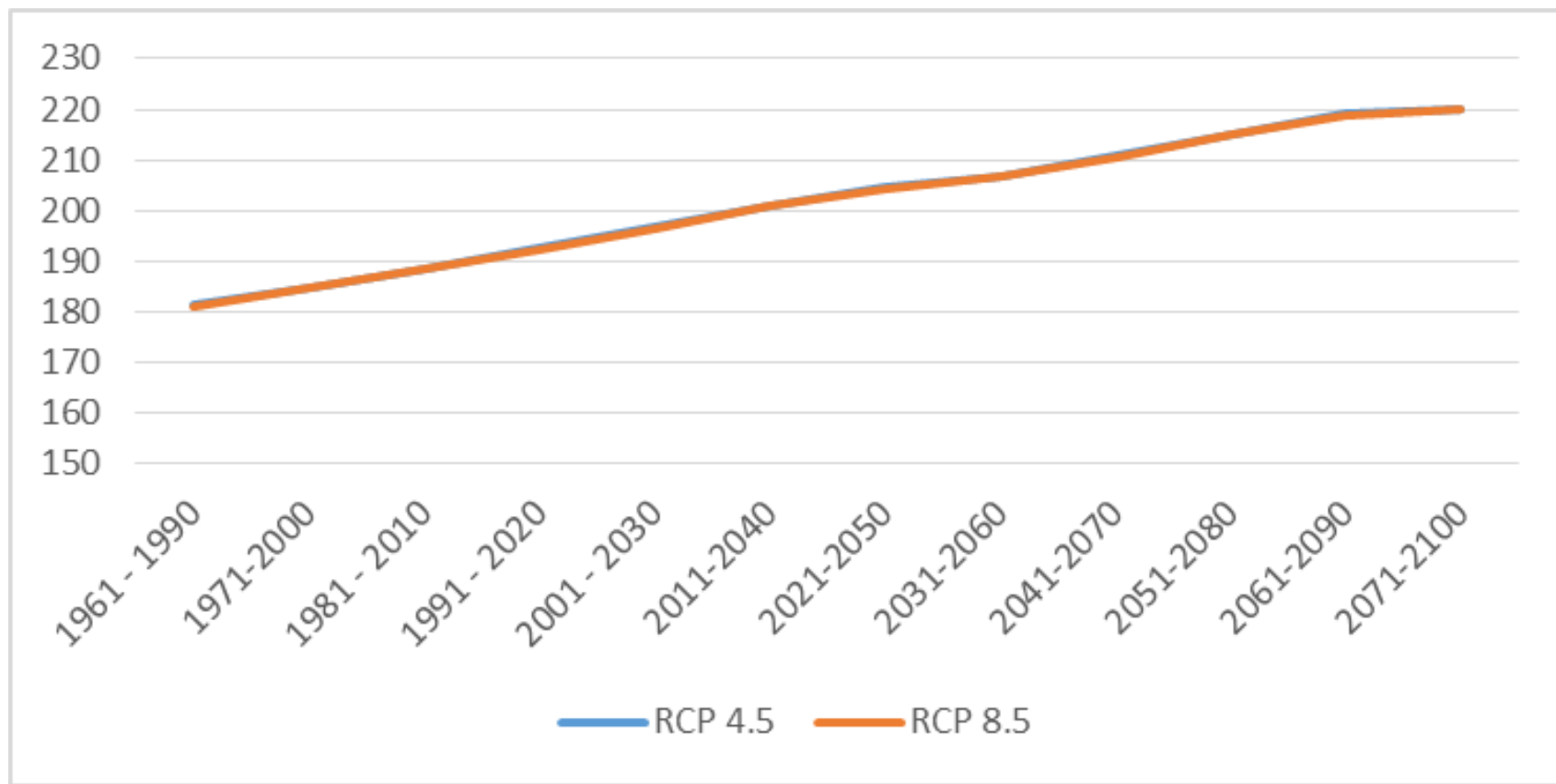
dati: <http://www2.meteo.lv/klimatariks>

Prognozējamais nokrišņu daudzums Latvijā

dati: <http://www2.meteo.lv/klimatariks>

Prognozējamais veģetācijas ilgums, dienās

dati: <http://www2.meteo.lv/klimatariks>

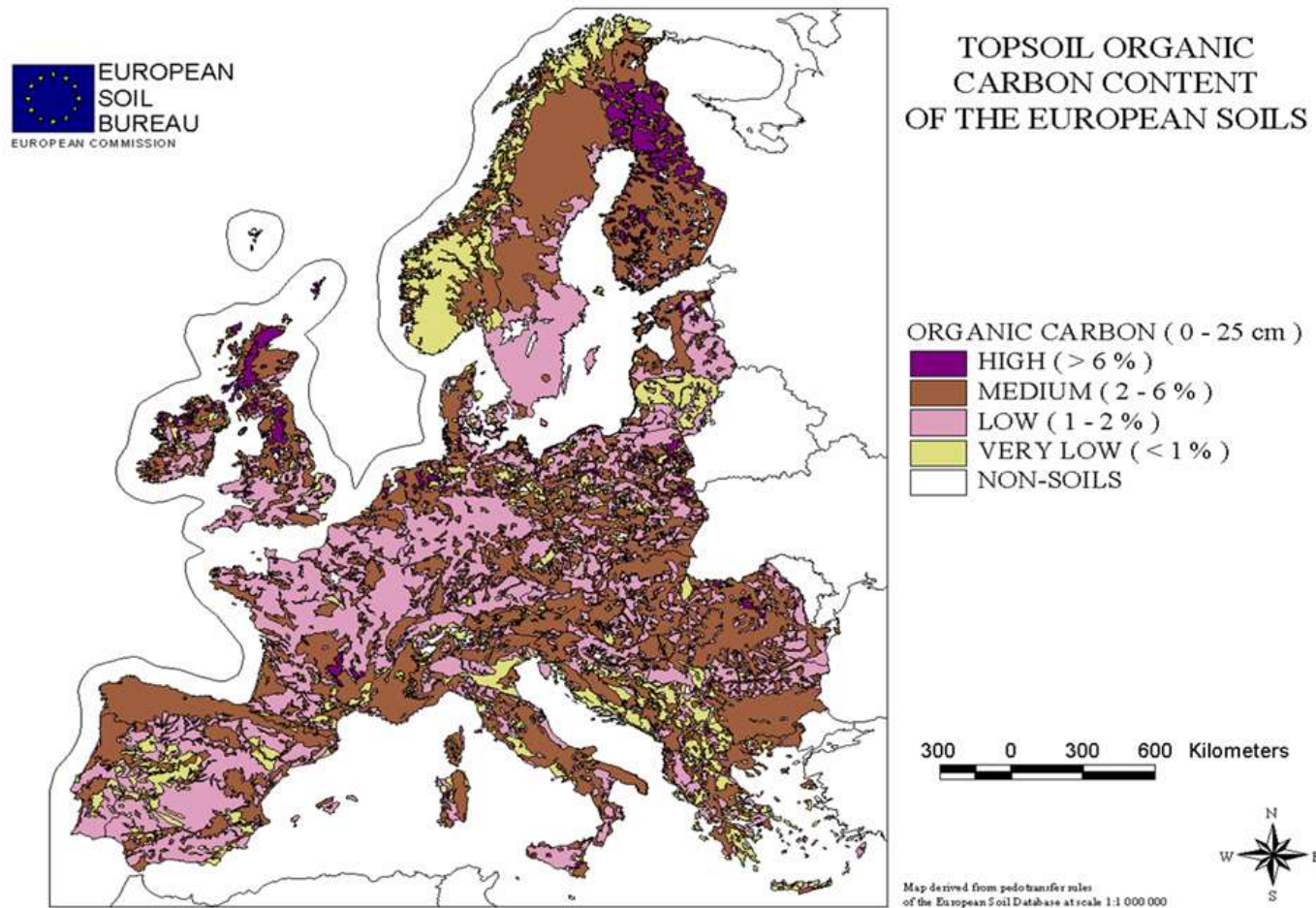

Uztvērējaugi, to ieguvumi

- Samazina augsnes barības vielu izskalošanos;
- Organiskās vielas paaugstināšana augsnēs;
- Barības elementu palielinājums augsnē, īpaši N;
- Augsnes struktūras uzlabošana;
- Augsnes mikrobioloģiskās aktivitātes uzlabošana;
- Nezāļu un kaitēkļu ierobežošana, kā arī slimību ierosinātāju profilakse;
- Ūdens režīma uzlabošana;
- Augsnes erozijas kontrole.

Organiskās vielas saturs

(EUR 21209 EN - European Communities, 2004; Jones et al., 2004)

Slāpekļa piesaiste

Slāpekļa daudzums, kas uzkrāties uztvērējaugos*

Suga	Sējas laiks	Uzkrātais slāpekļlis, kg ha ⁻¹
Sinepes	Augusta vidus	50 – 100
Facēlija	Augusta vidus	45 – 80
Eļļas rutks	Augusta vidus	50 – 100
Viengadīgā airene	Augusta beigas	60 – 80
Rapsis	Augusta vidus	50 – 100
Āboliņš	Augusta beigas	70 – 100
Rudzi	Septembra beigas	20 – 40

*Vācijas dati

Vasaras rapsis

Sadīgšanas laiks 3 – 5 dienas

Sakņu attīstība

Rapšu saknes aug 100 – 150 cm dziļumā
92-95% no tām izvietojušās 105 cm
dziļumā

Ietekmē augsnes iekultivēšanas pakāpe,
temperatūra, mitrums, augsnes pH

Baltās sinepes

Ātraudzīga

Mitrumprasīga

Nepacieš skābas augsnes

Izsējas norma 25 kg ha⁻¹

Plaša sakņu sistēma

Viengadīgā airene

Ir liela sakņu masa
Palielina organiskās vielas saturu augsnē
Akumulē P , K
Ierobežo augsnēs eroziju

Sakņu attīstība

Viengadīgās aireses sakņu dziļums ir aptuveni 150 - 200 cm dziļumā,

Ietekmē augsnēs iekultivēšanas pakāpi, temperatūru, mitrumu, augsnēs pH

<http://www.ryegrass.com/publications/ryegrass-overseed-benefits2013.pdf>

Eļļas rutks

Pieticīgas augsnes izvēlē

Augsnes pH 5.6 – 7.1

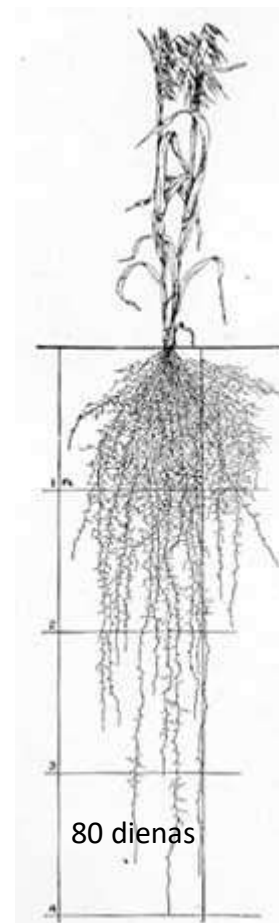
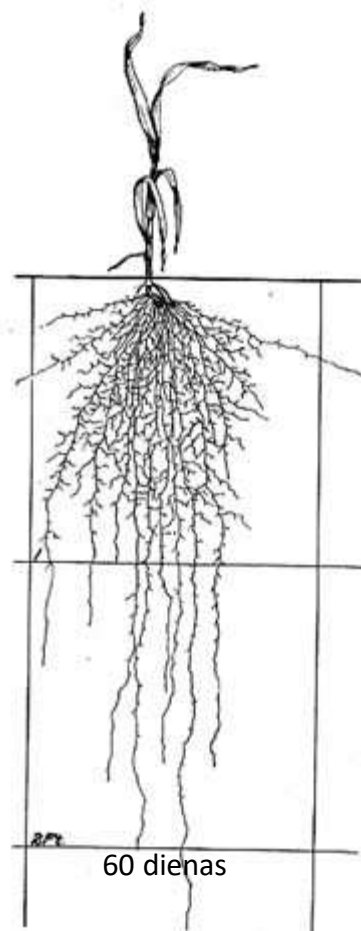
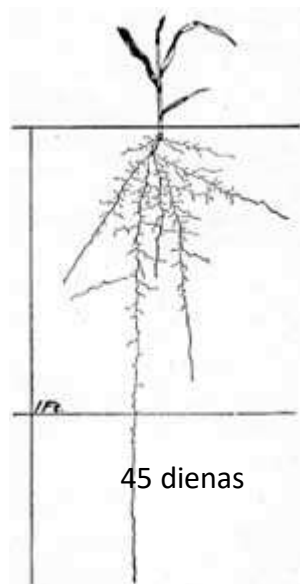
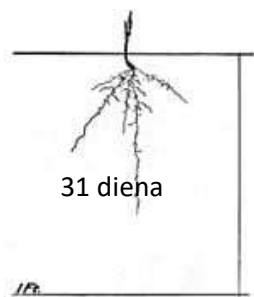
Mitrumpasīgs

Izsējas norma rudenī kā starpkultūra 25 – 30 kg ha⁻¹,
pavasārī ap 12 kg ha⁻¹

Liela zaļā masa

Auzas

1 Ft = 0.304 m

Avots: <http://soilandhealth.org/wp-content/uploads/01aglibrary/010139fieldcroproots/010139ch7.html>

Griķi

Īss augšanas periods 2- 3 mēneši

Liela zaļā masas raža ap 20 t ha⁻¹

Samazina skābumu, nomāc nezāles

Labāk aug vieglās, mitrās augsnēs, atklātā vietā.

Neaug kalņainās, pārāk mitrās augsnēs

Izsējas norma 80 - 90 kg ha⁻¹

Vasaras vīķi

Augsnes pH 7.0

Mālsmilts augsnes

Audzē ar balstaugu

Izsējas norma 100 – 125 kg ha⁻¹ vīķi,

100 – 125 kg ha⁻¹ auzas

Facēlija

Viengadīgs augs, izaug līdz 90 cm augstumā;

Sēj agri pavasarī, gan rudenī;

Augsne smilšmāla neitrāla, vāji skāba

Izsējas norma rindsējā 12-15 kg ha⁻¹, izkliedsējā 18-20 kg ha⁻¹.

Facēliju var audzēt arī mistrā ar lupīnu, vīķiem vai zirņiem.

Augu maiņa

- Labības, v.g. zālāji – **3-4 gadi**

Auzas, rudzi, viengadīgā airene, griķi

- Krustzieži **vismaz 4 gadi**

Vasaras rapsis, eļļas rutks, baltās sinepes,
lopbarības redīss

- Tauriņzieži **5- 6 gadi**

Vīķi, lauka pupas, zirņi

Riski - sārņaugi

Augi, kas īsā laikā spēj
radīt sēklas

Griķi, viengadīgā
airene, rapsis, eļļas
rutks, baltās sinepes

Paldies par uzmanību!